"Przed sklepem jubilera" - dramat Karola Wojtyły wystawiony w Białymstoku

Karol Wojtyła zasłużył na miano człowieka teatru. Jego dramat "Przed sklepem jubilera" wyreżyserował Andrzej Maria Marczewski w 1981 r. w Wałbrzychu. Wystawiono go również w Białymstoku.

Karol Wojtyła zanim zaczął pisać dramaty, w latach gimnazjalnych grał m.in. w "Antygonie", "Balladynie", "Kordianie", "Nie-Boskiej komedii", "Ślubach panieńskich", "Sułkowskim", "Zygmuncie Auguście", "Judaszu z Kariothu". Niektóre przedstawienia współreżyserował.

To samo robił w Konfraterni Teatralnej, zwanej później Studiem 39, na rok przed wojną, gdy studiował polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim. W czasie okupacji występował w konspiracyjnym teatrze, prowadzonym przez Mieczysława Kotlarczyka, którego namówił do przenosin z Wadowic. Tak powstał Teatr Rapsodyczny. Bronił go aż do likwidacji przez komunistyczne władze w 1967 r.

Rozkwit zainteresowania twórczością literacką i teatralną Karola Wojtyły wiązał się, co oczywiste, z wyniesieniem Go na najwyższy urząd w Kościele katolickim. Jego wiersze, niemal nazajutrz po wyborze, recytowali aktorzy.

W 1988 r. Michael Anderson nakręcił film "Przed sklepem jubilera", w gwiazdorskiej obsadzie. Jubilera zagrał Burt Lancaster, księdza Adama - Daniel Olbrychski, Teresę - Olivia Hussey, Stefana - Ben Cross.

"Medytację o sakramencie małżeństwa, przechodzącą chwilami w dramat" - jak głosi podtytuł - napisał jako biskup w 1960 r. Opowiadał w niej o sprzedawcy obrączek, który staje się powiernikiem i rozjemcą trzech małżeństw o poplątanych losach, filozofującym o darze miłości, którego nie wolno roztrwonić. Pierwszą wersję sceniczną "Przed sklepem jubilera" zawdzięczamy Leopoldowi Kielanowskiemu. Premiera odbyła się 11 listopada 1979 r. w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym w Londynie, z udziałem emigracyjnych aktorów. W kraju premierę sztuki dał Andrzej Maria Marczewski, 27 marca 1981 r. w Wałbrzychu. Później wystawił ją jeszcze sześciokrotnie: w Płocku, Poznaniu, Białymstoku, Bydgoszczy, Warszawie i Łodzi.

Pierwszą Jego sztuką pokazaną w kraju był "Brat naszego Boga". Na reżysera światowej prapremiery peerelowskie władze - zawiadujące każdym skrawkiem życia swych obywateli, w tym, oczywiście, kulturą - upatrzyły sobie Krystynę Skuszankę, kierującą wraz z mężem, Jerzym Krasowskim, Teatrem im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Tam też pojawili się 13 grudnia 1980 r. dostojnicy Kościoła, z metropolitą Franciszkiem Macharskim na czele. Odczytano list od Autora. W głównej roli artysty malarza Adama Chmielowskiego - Brata Alberta - występowali na zmianę Jan Frycz i Jerzy Grałek. Muzykę napisał Krzysztof Penderecki.

Na podstawie dramatu Krzysztof Zanussi w 1997 r. nakręcił w polsko-włosko-

Na podstawie dramatu Krzysztof Zanussi w 1997 r. nakręcił w polsko-włosko-niemieckiej koprodukcji film ze Scottem Wilsonem (Brat Albert) i Wojciechem Pszoniakiem.

Specjalistą w inscenizowaniu dramatów Karola Wojtyły stał się niewątpliwie Andrzej Maria Marczewski, który - w sumie - wystawiał Jego sztuki dwunastokrotnie.

"Jeremiasza" trzykrotnie reżyserował Marek Mokrowiecki. Zdążył z premierą przed stanem wojennym: 11 grudnia 1981 r. w Teatrze Polskim w Bielsku/Cieszynie. Kolejne dał w Bydgoszczy (1983) i Płocku (1991).

"Hioba" Karola Wojtyły jako pierwszy wystawił Tadeusz Malak, 26 marca 1983 r. w Nowej Hucie (Teatr Ludowy). Po nim uczynili to: Wojciech Kopciński w Częstochowie (1983) oraz dwukrotnie w 1991 r. Bogdan Ciosek, na scenach w Rzeszowie i Katowicach.

Powodzeniem cieszyło się także sześć przedstawień powstałych na podstawie poezji papieża. Jedno z nich - "Pieśń o blasku wody", wg scenariusza Marka Skwarnickiego - reżyserował Andrzej Wajda we Wrocławiu (Teatr Polski 1997).

Dramaty Karola Wojtyły trafiają także do repertuaru teatrów za granicą. W Kaliszu była pokazywana ukraińska wersja "Hioba" w reżyserii Jarosława Fedoryszyna z Teatru Voskresinnia we Lwowie. "Brat..." doczekał się natomiast we Włoszech wersji operowej.

Dorobek teatralny Karola Wojtyły:
"Hiob" 1940
"Jeremiasz" 1940
"Brat naszego Boga" ok. 1950
"Przed sklepem jubilera" 1960
"Promieniowanie ojcostwa" 1964
Szósty, z lat wojny, o tematyce starotestamentowej, zaginął.

Rzeczpospolita